

Karamellregn satte stopp för slottsfest

Att Folket skulle uppträda som någon slags gladjedödare när seklet var ungt, var nog inte meningen. Likafullt påstås det att tillslaget genom en kritisk artikel blev orsak till att ett traditionellt midsommarfirande vid Ericsbergs slott fick ett plötsligt slut något år före 1910. Upphovet till artikeln var ett pepparkaks- och karamellregn anordnat av baron Carl Carlsson Bondes levnadsglade unge herr son Knut.

— Så har det i varje fall berättats för mig, säger snickaren och spelmannen Erik Andersson i Valbo. Den unge baronen tog plötsligt en pepparkaksburk och en karamellburk och kastade innehållet ut över berggården, där helgdagsklädda torpar- och statarbarn rev och stöt efter godsakerna. Det var ju inte vardagsmat för dem, så det gällde att komma åt så många karameller och pepparkaksburkar som möjligt. Inte tänkte bar-

onen på att de förstörde sina kläder när vinden stod som allra hetast. De tyckte det var roligt och att den unge slottsherren var snäll och god.

Några jaktägare blev emellertid inte lika förtjust — det var som att kasta smulor till hundarna "vansenade han" — och dylika "ungämskvador" borde inte accepteras även om det fagnas rikligt. Det hela utmynnade därför i att Folket och pepparkaks- och karamellregnet blev en "reaktion" som gjorde ett sorgligt slut på midsommarfirandet vid Ericsberg. I fortsättningen skulle de underlydande sig tillsänt att inte firas midsommardagen och därmed fick de hålla till godo.

Erik Andersson, vars föräldrar var torpare vid Fräkentorp, var med vid några av festerna — även den sista — och har minnet av att det var verkligt stora folkfester. Från början var det väl bara meningen att de underlydande skulle vara med, men det svällde ut så småningom.

Midsommarstången restes på berggården och det skedde alltid tillkomna av en särskild marsch som spelades av den kände spelmannen Karl Karlsson — Kalle i Västerås kallad — på fiol och av Edvard Larsson som hade en trumpet. Sen spelade de till dans kring stången och senare blev det valfritt på den stora s. k. kungöden, där det var riktigt trångt och saligbeten, men gemyttigt värre. Alla var glada i hågen efter trakteringen.

"Bersivringen" skedde i "franska parken" där man åt och drack från långborden. Armbågar användes flitigt och alla ville ha mesta möjliga.

Erik Andersson spelar upp en polska på en av sina fioler. Locket är gjort av locket på en gammal mjöllår, som den händige spelmannen förvandlat till "klanglock".

För Erik Anderssons del blev det ingen dans i så unga år, men i stället blev han förtjust i Kalle i Nässtugans fina fiolspel. Det resulterade i att han själv så småningom började spela och blev sedan en flitigt anlita logdansmusiker. Han leker fram polkorna på felan och det märks på rytmen att han spelat upp till dans många gånger i sitt liv. Gustaf Wetter har tecknat upp många av hans låtar. Somliga har ett par hundra år på nacken och är gamla Bellmansvarianter. De är typiska för den musik som spelades under midsommarfirandet vid Ericsberg kring sekelskiftet.

Andersson är också sin egen fiolbyggare — sex fioler har han byggt. En av de egenhändigt förfärdigade fiolerna har ett lock sammansatt av 12 granbitar och en — den kanske käraste — har fått ett lock som tidigare varit en del av locket till en mjöllår . . . Polkorna låter bra när han exekverar dem på den fiolen!

Fred